



ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ ЗА БОЛНИЧНА И ИЗВЪНБОЛНИЧНА ПОМОЩ И ЗДРАВНИ ЗАВЕДЕНИЯ КЪМ 31.12.2012 ГОДИНА

1. Лечебни заведения и леглови фонд

Заведенията за болнична помощ са 339 с 48 308 легла (табл. 1), като 312 от тях са болници с 45 726 легла. Заведенията за извънболнична помощ са 1 804 с 838 легла, а другите лечебни и здравни заведения са 141 с 4 426 легла.

1. Лечебни и здравни заведения към 31.12.2012 година

	(Брой)	
	Заведения	Легла
Лечебни заведения за болнична помощ	339	48308
Болници	312	45726
Многопрофилни болници	168	32192
Специализирани болници	144	13534
Центрове за кожно-венерически заболявания ¹	8	80
Комплексни онкологични центрове ²	7	1144
Центрове за психично здраве ³	12	1358
Лечебни заведения за извънболнична помощ	1804	838
Диагностично-консултативни центрове	121	228
Медицински центрове	575	588
Дентални центрове	49	7
Медико-дентални центрове	33	15
Самостоятелни медико-диагностични и медико-технически лаборатории	1026	-
Други лечебни и здравни заведения	141	4426
в това число:		
Центрове за спешна медицинска помощ	28	-
Регионални здравни инспекции	28	-
Центрове за трансфузионна хематология	4	-
Хосписи	41	802
Домове за медико-социални грижи за деца	30	3624

¹ До 2009 г. - кожно-венерически диспансери.

² До 2009 г. - онкологични диспансери.

³ До 2009 г. - психиатрични диспансери.

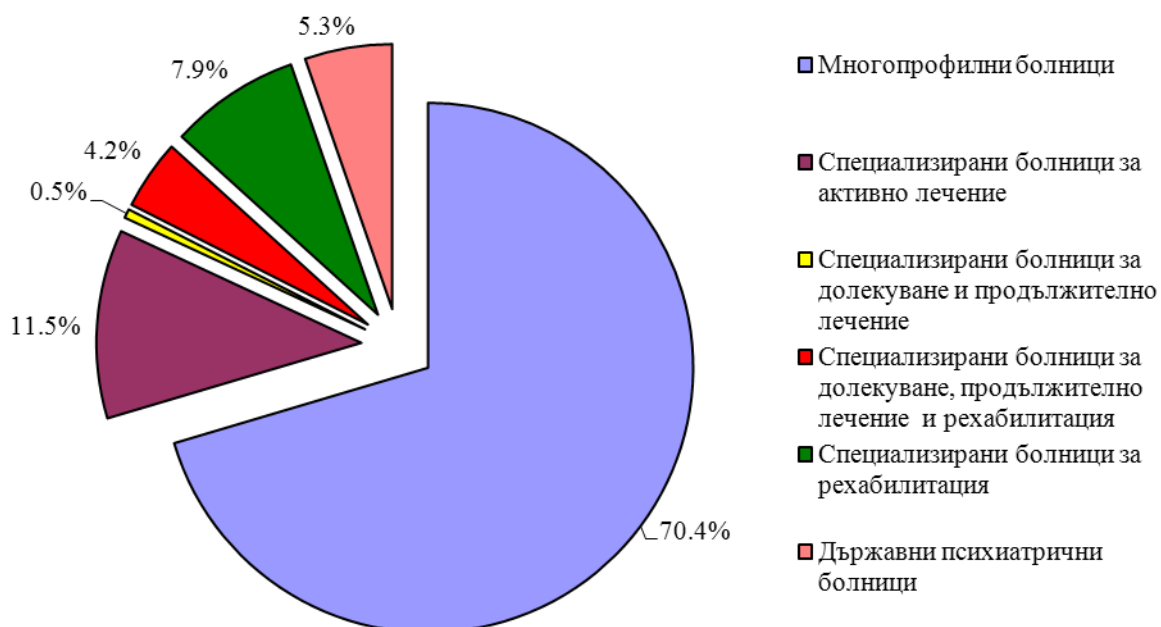


Заведенията за болнична помощ включват болници, центрове за кожно-венерически заболявания, центрове за психично здраве и комплексни онкологични центрове. Съгласно Закона за лечебните заведения болниците са многопрофилни и специализирани.

В сравнение с 2011 г. легловият фонд на болниците се увеличава с 2.0%, което се дължи предимно на увеличения брой на леглата в многопрофилните болници.

Многопрофилните болници са 168 с 32 192 легла. Те представляват 53.8% от болниците и в тях е съсредоточен 70.4% от легловия фонд на всички болници в страната (фиг. 1). Легловият фонд в тези болници варира в широки граници - от 15 до 1 345 легла, като средният брой легла е 147.

Фиг. 1. Леглови фонд на болниците към 31.12.2012 г. по видове заведения



Разпределението на заведенията и леглата в специализираните болници е, както следва:

- за активно лечение - 85 с 5 270 легла;
- за долекуване и продължително лечение - 5 с 251 легла;
- за долекуване, продължително лечение и рехабилитация - 18 с 1 942 легла;
- за рехабилитация - 24 с 3 633 легла;
- държавни психиатрични болници - 12 с 2 438 легла.



Към заведенията за болнична помощ се отнасят и центрoвете със стационар, които при регистрацията си като основна дейност са посочили болнична дейност. Разпределението на тези заведения по видове е, както следва:

- Центрове за кожно-венерически заболявания 8 заведения с 80 легла;
- Комплексни онкологични центрове 7 заведения с 1 144 легла;
- Центрове за психично здраве 12 заведения с 1 358 легла.

Осигуреността на населението с болнични легла в края на 2012 г. е 663 на 100 000 души от населението.

Заведенията за извънболнична помощ са 1 804 с 838 легла за краткосрочно лечение. В сравнение с 2011 г. броят на тези заведения се увеличава с 1.9%, а броят на леглата в тях намалява с 9.3%.

Сред извънболничните заведения с дейности по клинична медицина най-голям е броят и легловият фонд на медицинските центрове - 575 заведения с 588 легла, следват диагностично-консултативните центрове - 121 с 228 легла, денталните центрове - 49 със 7 легла и медико-денталните центрове - 33 с 15 легла.

В края на годината в страната функционират и 298 самостоятелни медико-диагностични и 728 самостоятелни медико-технически лаборатории.

Към **други лечебни и здравни заведения** се отнасят центрoвете за спешна медицинска помощ, регионалните здравни инспекции, домовете за медико-социални грижи за деца, хосписите, националните центрове без легла, диализните центрове, както и центрoвете за трансфузионна хематология. Тези заведения са 141 с 4 426 легла, като най-голям е броят на хосписите - 41 с 802 легла. В сравнение с предходната година е регистрирано намаление както на общия брой, така и на легловия фонд (с 2.5%) на тази категория заведения.

2. Медицински персонал

В края на 2012 г. на основен трудов договор в лечебните и здравните заведения в страната практикуват 28 643 лекари (табл. 2). Лекарите по дентална медицина са 6 706, а медицинските специалисти по здравни грижи - 47 806, като 32 059 от тях са медицински сестри. В лечебните и здравните заведения на основен трудов договор работят и 38 220 души друг персонал с немедицинско образование.

- В заведенията за болнична помощ (болници и центрове със стационар) практикуват 15 468 лекари и 52 лекари по дентална медицина. Медицинските специалисти по здравни грижи са 28 764, от които 20 617 са медицински сестри.
- В заведенията за извънболнична помощ работещите на основен трудов договор лекари са 10 740, лекарите по дентална медицина - 6 316. Тук се включват и всички лекари (7 492) и лекари по дентална медицина (5 994), които работят в индивидуални и групови практики по договор с НЗОК. От другите заведения за доболнична помощ най-голям е дялът на лекарите, работещи на основен трудов договор в диагностично-консултативните центрове (1 521) и медицинските центрове (1 430). В самостоятелни медико-диагностични лаборатории в края на 2012 г. работят 225 лекари.



- В други лечебни и здравни заведения (вкл. детски ясли и кабинети в училища) към 31.12.2012 г. на основен трудов договор работят 2 434 лекари и 338 лекари по дентална медицина.

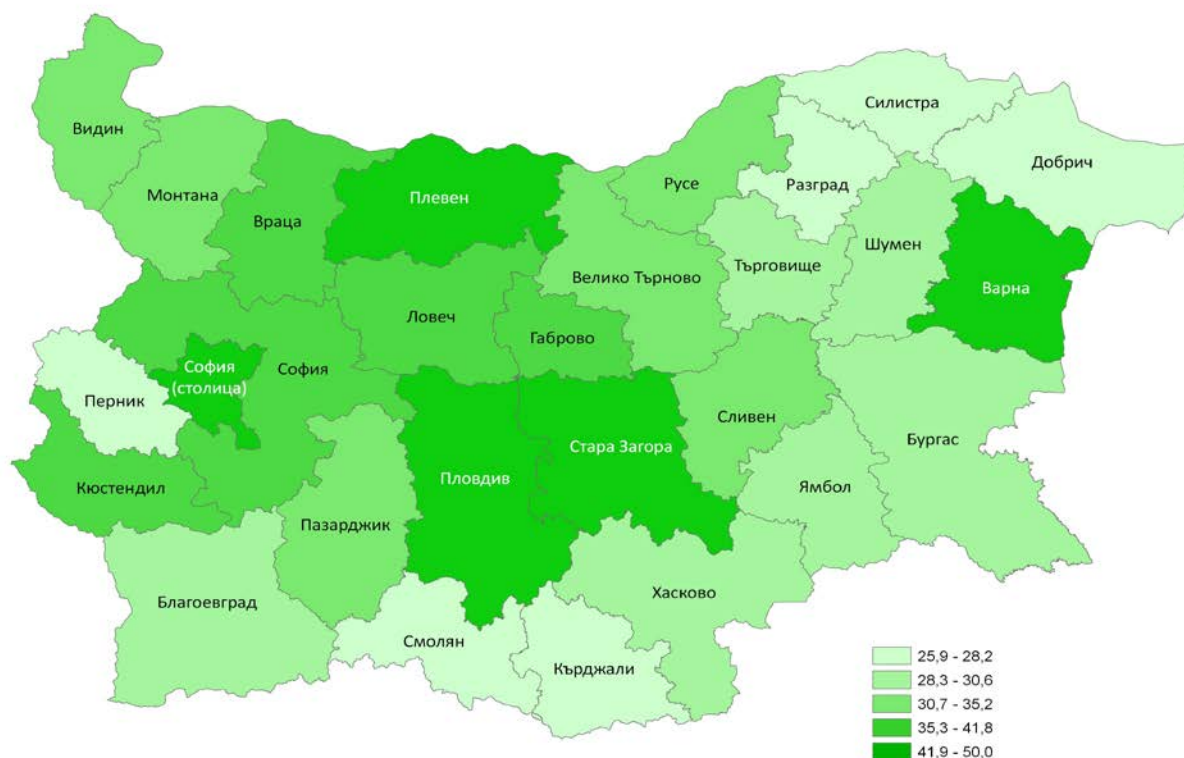
2. Медицински персонал

	2010	2011	2012	2010	2011	2012
	брой			на 10 000 души от населението		
Лекари	27997	28411	28643	37.3	38.8	39.3
Лекари по дентална медицина	6355	6655	6706	8.5	9.1	9.2
Медицински специалисти по здравни грижи	47468	47427	47806	63.3	64.7	65.6
Фелдшери	2417	2 39	2456	3.2	3.3	3.4
Акушерки	3247	3270	3291	4.3	4.5	4.5
Медицински сестри	31786	31609	32059	42.4	43.1	44.0
Лаборанти (клинични и рентгенови)	5765	5837	5731	7.7	8.0	7.9
Зъботехници	1280	1514	1494	1.7	2.1	2.1
Помощник-фармацевти	242	233	234	0.3	0.3	0.3
Други медицински специалисти	2731	2525	2541	3.6	3.4	3.5
Население на един						
лекар	268	258	254	x	x	x
лекар по дентална медицина	1181	1101	1086	x	x	x

В структурата на лекарите по специалности най-голям е дялът на общопрактикуващите лекари - 4 900, или 17.1% от всички практикуващи лекари в страната, следвани от практикуващите Хирургия и Анестезиология и интензивно лечение - съответно 1 464 и 1 455 (по 5.1%), Детски болести (1 426, или 5.0%) и Акушерство и гинекология (1 395, или 4.9%).



Фиг. 2. Осигуреност с лекари на 10 000 души от населението към 31.12.2012 г. по области



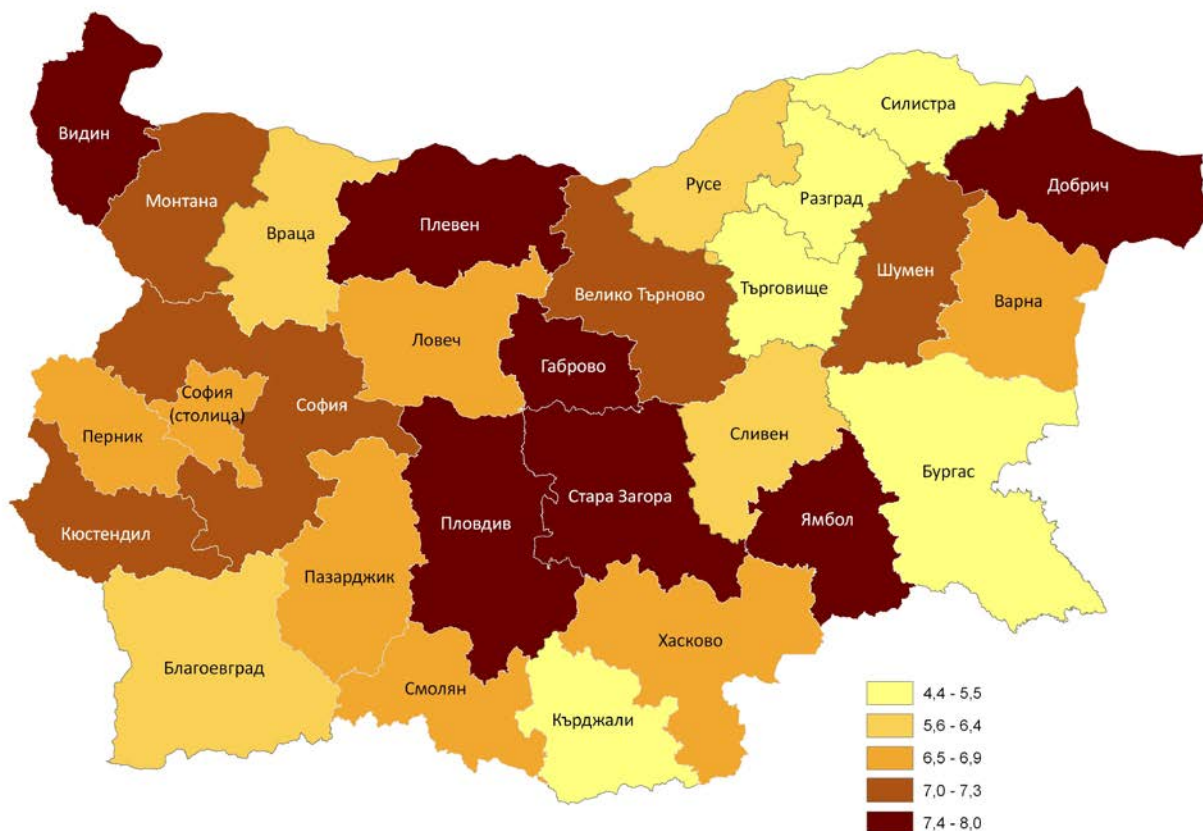
Осигуреността с лекари в края на 2012 г. е 39.3 на 10 000 души от населението, а с лекари по дентална медицина - 9.2 на 10 000 души от населението.

Показателят за осигуреност с лекари по области варира от 25.9 до 50.0 на 10 000 души от населението, като най-висока е осигуреността на населението с лекари в областите, в чиито центрове има медицински университети и университетски болници. Стойности над средния за страната има показателят за областите: Плевен (50.0), Пловдив (46.1), Варна (45.2), София (столица) (44.8), Стара Загора (42.4), Ловеч (41.8) и София (39.6).

Най-ниски са стойностите на показателя в областите Разград (25.9 на 10 000 души от населението), Кърджали (26.0), Силистра (26.8) и Перник (27.3).



Фиг. 3. Осигуреност с общопрактикуващи лекари на 10 000 души от населението към 31.12.2012 г. по области



Осигуреността с общопрактикуващи лекари за страната е 6.7 на 10 000 души от населението. Най-висока е осигуреността на населението с общопрактикуващи лекари в областите Плевен (8.0 на 10 000 души), Стара Загора (7.8 на 10 000 души) и Видин, Габрово и Добрич (по 7.7 на 10 000 души). Най-ниска е осигуреността на населението с общопрактикуващи лекари в областите: Кърджали (4.4 на 10 000 души от населението), Разград (4.8 на 10 000 души) и Търговище (4.9 на 10 000 души).

Осигуреността с болнични легла (легла в болници и центрове със стационар) в ЕС-27 през 2010 г. е 538.2 на 100 000 души от населението (табл. 3).

България (652.0) е сред страните с по-висока от средната за ЕС осигуреност. Най-висока е осигуреността на Германия (824.8 на 100 000 души), следвана от Австрия (762.9) и Унгария (718.2). Най-ниска е осигуреността с болнични легла в Швеция (272.6) и Великобритания (295.5).



3. Болнични легла¹

(На 100 000 души от населението)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ЕС-27	584.1	573.8	564.6	558.9	550.8	538.2²
Австрия	768.7	766.2	774.7	767.9	765.9	762.9
Белгия	742.5	670.4	663.1	657.4	650.8	644.0
България	642.9	621.4	638.1	650.8	661.6	652.0²
Великобритания	373.4	355.7	340.7	335.5	329.1	295.5
Германия	846.7	829.7	823.9	821.4	823.9	824.8
Гърция	472.9	481.7	481.5	477.5	484.8	.
Дания	385.7	379.1	369.1	357.1	349.4	349.8
Естония	547.8	564.8	557.0	571.4	543.8	533.1
Ирландия	545.9	527.5	514.6	492.3	327.4	313.9
Испания	336.1	331.5	327.2	322.5	318.7	315.7
Италия	399.9	393.9	384.5	372.7	362.6	352.5
Кипър	375.7	370.7	371.9	375.4	380.0	368.0
Латвия	768.4	760.8	757.1	746.1	640.1	532.4
Литва	708.8	688.8	688.3	683.7	680.3	675.1
Люксембург	578.5	565.1	566.9	556.8	546.6	536.7
Малта	744.6	754.9	780.3	734.3	481.4	450.5
Нидерландия	445.5	478.0	474.2	469.9	465.7	.
Полша	652.1	647.2	642.4	662.0	665.3	658.5
Португалия	354.3	345.8	341.4	337.1	335.2	334.7
Румъния	677.3	674.1	653.9	656.9	662.0	628.5
Словакия	677.0	671.2	675.3	655.7	650.5	641.8
Словения	483.2	476.7	468.3	474.2	460.3	457.2
Унгария	785.4	791.7	718.6	710.5	714.4	718.2
Финландия	705.2	698.4	673.0	656.4	624.5	584.7
Франция	722.5	711.1	706.0	690.3	665.9	642.4
Чехия	755.3	742.5	730.6	718.7	711.4	701.0
Швеция	293.2	288.8	286.4	280.5	275.9	272.6

¹ Източник: Евростат и НСИ.

² Предварителни данни.



Методологични бележки

Статистическото изследване на лечебните и здравните заведения осигурява информация за здравната мрежа по видове лечебни и здравни заведения и териториалното им разпределение, както и за медицинския персонал по специалности и категории. Методологията на изследването е в съответствие с методологическите указания на Евростат за практикуващите медицински специалисти.

Данните от изследването се отнасят към 31.12. на съответната година. Легловият фонд включва броя на действително разкритите и временно закритите за срок по-малък от шест месеца легла, но не включва временно разкритите легла.

При анализ на данните за здравната мрежа трябва да се има предвид, че броят на заведенията и легловият фонд се променят не само в резултат на разкриване и закриване на заведения, но и поради промени, свързани с преобразуване на заведенията от един вид в друг или обединяване на заведения.

При анализиране на данните за осигуреност на населението с медицинска помощ по области трябва да се имат предвид специфичните особености на медицинското обслужване. Лечебните заведения не са свързани пряко само с обслужването на населението на едно населено място или община и достъпът до медицинска помощ е свободен. Голяма част от заведенията обслужват населението на една област или група общини, а специализираните заведения обслужват населението на няколко области. Заведенията с национален обхват независимо от тяхното местонахождение обслужват населението на цялата страна.

В броя на медицинския персонал (физически лица) се включват практикуващите в лечебните и здравните заведения независимо от ведомствената им подчиненост. Не са включени данни за работещите извън страната медицински специалисти и за тези, които не работят непосредствено в здравните заведения, напр. във фармацевтичната промишленост.

Разпределението на лекарите по специалности е в съответствие с Наредба № 34 на Министерството на здравеопазването (ДВ, бр. 7 от 2007 г.) и се отнася за практикуваната специалност.

Показателите за осигуреност на населението с болнични легла и с медицински специалисти са изчислени с броя на населението в края на годината.

Данните за здравната мрежа са разработени на национално, областно и общинско ниво, а за практикуващите медицински специалисти по специалности - на национално и областно ниво. Допълнителна статистическа информация от изследването „Лечебни заведения за болнична и извънболнична помощ и здравни заведения“ е публикувана на интернет страницата на НСИ: <http://www.nsi.bg/otrasal.php?otr=22>.